

ประวัติชุมชนและเส้นทางเรียนรู้วัฒนธรรมชาวเล

บ้านแหลมตุ๊กแก

เกาะสีเทร่ จังหวัดภูเก็ต

ประวัติชุมชนและเส้นทางเรียนรู้วัฒนธรรมชาวเล

บ้านแหลมตึกแก

เกาะสิเหร่ จังหวัดภูเก็ต

จัดทำโดย

โครงการนำร่องอันดามัน ร่วมกับ

หน่วยปฏิบัติการวิจัยชนพื้นเมืองและทางเลือกการพัฒนา

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร่วมกับ

ชุมชนอูรักลาไวย์บ้านแหลมตึกแก เกาะสิเหร่ จังหวัดภูเก็ต

เรียบเรียงและรูปภาพโดย

นฤมล อรุโณทัย อุษา โคตรศรีเพชร และพลาเดช ณ ป้อมเพชร

ภาพเก่าจากแฟ้มภาพของชุมชน รวบรวมโดย ไสรส-กานดา ประโมังกิจ

และจากพิพิธภัณฑ์กลาง

ผู้นำเส้นทาง

ชาวอูรักลาไวย์บ้านแหลมตึกแก เกาะสิเหร่ จังหวัดภูเก็ต

สนับสนุนการจัดพิมพ์

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

จัดพิมพ์

พิมพ์มือ ตุลาคม 2560 จำนวน 20 เล่ม

พิมพ์เผยแพร่ 2562 จำนวน 300 เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

นฤมล อรุโณทัย อุษา โคตรศรีเพชร และพลาเดช ณ ป้อมเพชร.

ประวัติชุมชนและเส้นทางเรียนรู้วัฒนธรรมชาวเล บ้านแหลมตึกแก เกาะสิเหร่ จังหวัดภูเก็ต. – กรุงเทพฯ :

จรัสสนิทวงศ์การพิมพ์ จำกัด, 2562.

112 หน้า.

1. เส้นทางท่องเที่ยว – ชาวเลอูรักลาไวย์ แหลมตึกแก เกาะสิเหร่. I. ชื่อเรื่อง

ISBN 978-616-407-484-2

หากมีข้อเสนอแนะ ติดต่อได้ที่

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ ถนนพญาไท ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2218-7366, 0-2218-7376 โทรสาร 0-2255-2353

<http://www.facebook.com/ChaolayNetwork> และ <http://andamanproject.org>

สารบัญ

ส่วนที่ 1 :	ประวัติชุมชนชาวเลเกาะลิหะห์บ้านแหลมตึกแก	7
1	ช่วงตั้งหลักปักฐานที่แหลมตึกแก (ประมาณ 200 ปีที่แล้ว-ช่วงต้นทศวรรษ 2470)	8
2	ช่วงอหิวาตกโรคระบาดและอพยพไปอยู่แหลมกลาง (ช่วงต้นทศวรรษ 2470-พ.ศ. 2502)	9
3	ช่วงย้ายกลับมาที่แหลมตึกแก (พ.ศ. 2502-2526)	9
4	ช่วงที่เริ่มมีประเด็นเรื่องที่ดินที่แหลมตึกแก (พ.ศ. 2526-2547)	10
5	ช่วงหลังพิบัติภัยสึนามิ (พ.ศ. 2547-2556)	11
6	ช่วงการเร่งรัดพัฒนาพื้นที่โดยรอบ (พ.ศ. 2556-2562)	12

ส่วนที่ 2 : จุดสนใจและเส้นทางเรียนรู้วัฒนธรรมเกาะสิเหร่ 14

บ้านแหลมตึกแก จังหวัดภูเก็ต

เส้นทางที่ 1 เทียวเกาะสิเหร่

1	สะพานข้ามเกาะสิเหร่กับประวัติการรับเสด็จสมเด็จพระเจ้า	16
2	ท่าเรือและสะพานปลา	19
3	พ่อตาโต๊ะหินขาว	22
4	ป่าชายเลนและฝูงลิงแสม	25
5	วงเวียนนาฬิกาและสถานีตำรวจเก่า	28
6	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล/ รพสต.	30
7	โรงเรียนเกาะสิเหร่	32
8	วัดเกาะสิเหร่และหลวงปู่สุภา	35
9	ศูนย์วัฒนธรรมชาวอุรักลาไวย์	38
10	แนวคลองป่าชายเลน	40
11	หมู่บ้านแหลมตึกแก	44
12	เส้นทางไปแหลมกลาง	48
13	พื้นที่ปลูกข้าวไร่	50
14	แหลมกลาง – หมู่บ้านเก่ากับโรงเรียน	52
15	สุสาน – พื้นที่ทางจิตวิญญาณ	54

เส้นทางที่ 2 เทียวหมู่บ้านชาวเลแหลมตึกแก

1	ป้ายทางเข้าหมู่บ้าน	58
2	บ่อน้ำสาธารณะ	61
3	ปากทางเข้าหมู่บ้าน	64
4	พระอุปคุต	67
5	“บุหรณาวา” ใต้ต้นมะขามใหญ่	71
6	บ้านแบบเก่าในชุมชนแหลมตึกแก	73
7	บ้านวงรองเง็ง “พรสวรรค์” ของมะจิว ประมงกิจ	76
8	ศาลาอเนกประสงค์ ที่จัดพิธีลอยเรือ	79
9	พื้นที่ชายหาด พื้นที่ทำไร่	82
10	บ้านลุงมณี – เรือจำลอง	85
11	บ้านแบบต่างๆ ก่อนและหลังสึนามิ	89
12	ต้นมะขามเก่าแก่ – ที่ตั้งโรงเรียนหลังเดิม	94
13	พันธุ์ไม้ชายทะเล	97
14	หลาโต๊ะ หรือศาลดาโต๊ะ พื้นที่สำคัญทางจิตวิญญาณ	100
15	ตาโญก กุลา ปลายแหลมตึกแก	103

ส่วนที่ 3 : เครื่องมือทำมาหากินสำคัญสำหรับชาวเล 107

แหลมตึกแก

เอกสารอ้างอิง	110
---------------	-----

